تاملی بر چهل کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی

چهلمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی، در شرایطی حساس و تاریخی برای جهان اسلام و به ویژه جمهوری اسلامی ایران، از تاریخ پنجم تا هشتم شهریورماه سال ۱۴۰۵ در تهران برگزار می شود. این دوره از کنفرانس که با محوریت «وحدت اسلامی در اندیشه امام شهید، آیت ا العظمی سید علی حسینی خامنه ای (قدس ا نفسه الزکیة)» نامگذاری شده، نخستین کنفرانسی است که پس از شهادت رهبر انقلاب اسلامی و بنیانگذار مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی برگزار می گردد و از این رو، بار معنایی و سیاسی مضاعفی یافته است.

ایده برگزاری کنفرانس وحدت، ریشه در استراتژی بنیانگذار جمهوری اسلامی، حضرت امام خمینی (ره)، دارد که با اعلام «هفته وحدت» میان دوازدهم تا هفدهم ربیع الاول، عملاً چارچوبی تقریبی برای همگرایی امت اسلامی ترسیم کرد. نخستین دوره این گردهمایی در سال ۱۳۶۹ شمسی به همت سازمان تبلیغات اسلامی کلید خورد و تا چهار دوره ادامه یافت.

نقطه عطف اصلی در ساختار این رویداد، تأسیس مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در همان سال ۱۳۶۹ به

فرمان آیت ا خامنه ای بود. با شکل گیری این نهاد بین المللی، مسئولیت برگزاری کنفرانس به دبیرخانه مجمع واگذار شد و از آن زمان تاکنون، این کنفرانس به یکی از مهمترین رویدادهای دیپلماسی عمومی و علمی جهان اسلام بدل گشته است که هر ساله در ایام هفته وحدت برگزار می شود.

کنفرانس وحدت اسلامی، با محوریت ارکان عالیه مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، گامهای عملیاتی خود را در مسیر تحقق اهداف کلان زیر معطوف ساخته است:

۱. همفکری و هم افزایی علمی: گردهم آوری علماء، مفتیان و اندیشمندان شیعه و سنی برای تبادل نظر پیرامون مشترکات اسلامی و ارائه راهکارهای عملی برای تقریب دیدگاه ها.

۲. احیای امت واحده: تلاش برای عبور از اختلافات جزئی فقهی و سیاسی به منظور تشکیل جبهه ای واحد در برابر چالش های مشترک جهان اسلام.
۳. ترسیم افق تمدنی: در ادوار اخیر، و به ویژه در چهلمین دوره، این رویداد بستری برای تبیین مؤلفه های «تمدن نوین اسلامی» بر اساس اندیشه های امام شهید خامنه ای و نظریه «امت اسلامی» است.

اقدامات و دستاوردهای ادوار گذشته

کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی در طول بیش از سه دهه برگزاری، به مثابه یکی از ارکان اصلی گفتمان تقریب در جهان اسلام، گامهای بلندی در راستای تحقق وحدت امت اسلامی برداشته است. آنچه در آغاز انقلاب اسلامی به عنوان یک آرمان مطرح بود، امروز در سطح دیپلماسی دینی و عمومی به واقعیتی ملموس تبدیل شده است و این مهم، ثمره تلاشهای مستمر سکانداران مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی محسوب میشود.

بر اساس گزارشهای رسمی، این کنفرانس طی سالهای متمادی موفق به جذب صدها تن از شخصیتهای برجسته دینی و سیاسی از سراسر جهان اسلام شده است. در سی و نهمین دوره این کنفرانس که با شعار «پیامبر رحمت و امت متحد» برگزار شد، بیش از ۲۱۰ میهمان از داخل کشور و نزدیک به ۹۰ میهمان از ۴۰ کشور جهان حضور یافتند که در سطحی کیفی، شامل مفتیان اعظم، وزرای مرتبط با امور دینی و شخصیتهای اثرگذار علمی و سیاسی بودند. همچنین در این دوره، بیش از ۴۰۰ مقاله علمی به دبیرخانه ارسال و از ۱۰ عنوان کتاب جدید در حوزه تقریب مذاهب رونمایی شد که نشان از عمق علمی و پژوهشی این رویداد دارد.

اقدامات مذکور در حالی صورت گرفته که گفتمان تقریب در سطح بین المللی نیز به الگویی برای سایر کشورهای اسلامی تبدیل شده است. به گونه ای که حتی کشورهایی مانند مصر و عربستان که با جمهوری اسلامی ایران در سطح راهبردی رقابت دارند، گفتمان تقریب و وحدت را الگوی خود قرار داده و نشستهای مشابه ی را در سطح منطقه برگزار کردهاند.

یکی از دستاوردهای برجسته این کنفرانس، تولید و ترویج الگوی همزیستی مسالمت آمیز میان مذاهب اسلامی در داخل کشور بوده است. این دستاورد به ویژه در جنگ تحمیلی اخیر به اوج خود رسید و مجموع فتاوا، بیانیه ها و خطابه های علمای اهل سنت در دفاع از کیان جمهوری اسلامی ایران، بالغ بر سه هزار صفحه محتوا گردآوری شده است. این همبستگی عملی، نشان داد که گفتمان وحدت از مرحله شعار فراتر رفته و در عرصههای اجتماعی و سیاسی به تحقق پیوسته است.

برگزاری نشستهای تخصصی با حضور شخصیتهای بین المللی و بازتاب گسترده رسانهای نیز از دیگر دستاوردهای این رویداد به شمار میرود. دبیرخانه مجمع با ارسال بیش از دو هزار دعوتنامه برای شخصیتهای بینالمللی، بستر مناسبی برای گفتوگوی علمی و دینی میان اندیشمندان جهان اسلام فراهم آورده است. همچنین، برگزاری همزمان نشستهای تخصصی در چهار استان دارای تنوع قومی کشور، گامی نوین در جهت گسترش گفتمان وحدت در سطح ملی محسوب میشود.

بدین ترتیب، کنفرانس وحدت اسلامی طی سه دهه فعالیت خود، توانسته است از یک گردهمایی آیینی، به عرصه ای راهبردی برای نهادینه سازی گفتمان تقریب و همگرایی مذاهب اسلامی تبدیل شود و دستاوردهای مذکور، گواهی بر این مدعاست.

چهلمین کنفرانس؛ محورها و افق های پیشرو

محورهای چهلمین کنفرانس به طور کامل متأثر از منظومه فکری امام شهید در حوزه وحدت است و تلاش دارد تا این اندیشه را در ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جهان اسلام بسط دهد. از جمله محورهای کلیدی آن می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- مبانی نظری وحدت: بررسی مؤلفه های وحدت و هویت امت اسلامی در اندیشه امام شهید.
- چالش ها و تهدیدات: تحلیل زمینه های تفرقه و درگیری های قومی و مذهبی و نقش استکبار جهانی در

دامن زدن به آنها.

- اقتصاد مقاومتی: تبیین نقش اتحاد امت اسلامی در تقویت همکاری های اقتصادی و تحقق توسعه منطقه ای.

- جنگ و صلح: بررسی مسئله فلسطین، محور مقاومت و رویکرد امام شهید در حمایت از مظلومان و مقابله با صهیونیسم.

- نهادهای دینی: نقش علما و رسانه ها در ترویج گفتمان وحدت.

فرصت ها و قوت های کنفرانس وحدت اسلامی

الف) قوت های درونی و ساختاری:

۱. مشروعیت دینی و سیاسی دوچندان: قوت اصلی این کنفرانس، اتکای آن بر دو رکن اساسی است؛ نخست، پشتوانه تاریخی فتوای علمای بزرگ تقریب همچون شیخ محمود شلتوت از الازهر که بر جواز عمل به مذهب جعفری تأکید داشت و دوم، تأسیس مجمع جهانی تقریب مذاهب با فرمان مستقیم رهبر فقید انقلاب که به این رویداد، کارکردی فراتر از یک همایش علمی و ماهیتی نهادینه و راهبردی بخشیده است.

۲. جامعیت و فراگیری مذهبی: برخلاف بسیاری از گردهمایی های منطقه ای، این کنفرانس با حضور گسترده علمای شیعه و اهل سنت از کشورهای مختلف (از جمله علمای هند، پاکستان، مصر، عراق، لبنان و کشورهای حوزه خلیج فارس) توانسته است به یک پلتفرم واقعی برای گفت وگوی بین مذاهب تبدیل شود. این حضور متوازن، موجب اعتباربخشی به بیانیه های پایانی کنفرانس می شود.

۳. تنظیم گفتمان نخبگانی: این رویداد به عنوان یک فرصت طلایی برای تربیت نیروهای متخصص در حوزه تقریب عمل کرده است. بسیاری از شخصیت های فعلی جهان اسلام که در عرصه وحدت فعالیت دارند، اولین حضور جدی خود را در همین کنفرانس تجربه کرده و شبکه های علمی و دوستی گسترده ای را شکل داده اند.

۴. ظرفیت بیانیه سازی و صدور قطعنامه: این کنفرانس بستری برای انعکاس صدای امت اسلام در قالب بیانیه های مشترک و قطعنامه های نافذ (هرچند غیردولتی) است که می تواند بر افکار عمومی کشورهای اسلامی تأثیر بگذارد و موضع گیری واحد در برابر بحران هایی چون فلسطین را سامان دهد.

ب) فرصت های بیرونی و استراتژیک:

۱. بهره گیری از فضای پسا شهید در جهان اسلام: شهادت آیت ا خامنه ای به عنوان نماد مقاومت و وحدت، یک فرصت تاریخی برای کنفرانس چهلم فراهم آورده است. در فضای کنونی جهان اسلام که با امواج همدلی و تأثر گسترده نسبت به این شخصیت همراه است، می توان از این ظرفیت عاطفی و سیاسی برای جذب طیف های جدیدتر و حتی گروه های سیاسی مخالف گذشته استفاده کرد.

۲. همگرایی در سایه تهدیدات مشترک: تشدید جنگ ها و بحران های منطقه ای (مانند جنگ غزه و لبنان) و نیز ظهور مجدد گفتمان اسلام هراسی در غرب، به طور عینی کشورهای اسلامی را به سمت درک ضرورت همگرایی سوق داده است. این شرایط، بهترین فرصت را برای تبدیل شعار وحدت به یک راهبرد عملی در چهلمین کنفرانس فراهم می کند تا اختلافات جزئی فقهی و سیاسی در برابر منافع کلان جهان اسلام رنگ ببازد.

۳. تقویت دیپلماسی عمومی و مقاومت: این کنفرانس می تواند به عنوان یک محور دیپلماتیک عمل کرده و روایت جمهوری اسلامی ایران از مسئله فلسطین و محور مقاومت را با زبانی علمی و فراگیر به نخبگان جهان اسلام منتقل کند. این امر، ضمن تقویت جایگاه منطقه ای ایران، به خنثی سازی اتهامات رقبای منطقه ای کمک خواهد کرد.

۴. فرصت اقتصادی و توسعه همکاری های اسلامی: یکی از محورهای طراحی شده برای این دوره، موضوع اقتصاد مقاومتی و همکاری های اقتصادی است. در شرایط تحریم های اقتصادی علیه ایران، ایجاد شبکه های اقتصادی میان کشورهای اسلامی و فعالان اقتصادی شرکت کننده در کنفرانس، می تواند درهای جدیدی برای تبادلات مالی، سرمایه گذاری و شکستن انزوای اقتصادی کشور بگشاید.

تذکر در مورد قوت ها و فرصت ها: تحقق کامل این فرصت ها منوط به عبور از نگاه تشریفاتی و تبدیل مباحث نظری به کارگروه های عملیاتی و نقشه راه های اجرایی با پیگیری مستمر در طول سال است که همواره به عنوان یکی از نقاط چالش برانگیز این رویداد مطرح بوده است.

نکاتی تأملی و زمینه های رشد (با نگاهی به چالش ها)

با وجود همه دستاوردهای ارزشمند و ظرفیت های بی نظیر این کنفرانس، هر رویداد کلان بین المللی برای دستیابی به ایده آل های خود، ناگزیر با پرسش ها و زمینه های بهبودی روبه روست که توجه به آنها، مسیر تعالی را هموارتر می سازد:

۱. از هماهنگیِ بیانیه ها تا هم افزاییِ عملی: یکی از دغدغه های همیشگی در نشست های کلان جهانی، چگونگی عبور از قالب بیانیه های پرشور به اقدامات ملموس و پایدار است. کنفرانس وحدت اسلامی نیز برای افزایش اثرگذاری خود، نیازمند طراحی سازوکارهایی است که تضمین کند گفت وگوهای فاخر علمی و قطعنامه های متقن، به سیاست های عملی و قابل پیگیری در سطح دولت های اسلامی تبدیل شوند. تحقق این مهم، مستلزم تعهدی فراتر از روزهای برگزاری کنفرانس و ایجاد کمیته های پیگیری مستمر است.

۲. گسترش دایره مشارکت و گفت وگو با طیف های گوناگون: اگرچه ترکیب شرکت کنندگان در این کنفرانس، همواره نمونه ای از تنوع مذهبی و جغرافیاییِ امت اسلامی بوده، اما همچنان عرصه برای حضور و گفت وگوی مستقیم با برخی جریان های سلفی و اهل سنتِ مخالف یا محتاط، گشوده باقی مانده است. ایجاد پل های ارتباطی جدید با این طیف ها، ضمن تقویت جایگاه علمی کنفرانس، می تواند به مرور زمان، دامنه اجماع پیرامون گفتمان تقریب را گسترش دهد و تصویری جامع تر از همگرایی اسلامی ارائه کند.

۳. برون رفت از چارچوب های تلقیِ صرفاً ژئوپلیتیکی: با عنایت به اینکه جمهوری اسلامی ایران، به عنوانِ مبدأ و بانی این حرکت بزرگ، نقشی بی بدیل در ترویج گفتمان وحدت ایفا کرده، طبیعی است که گاه این رویداد از منظر مناسبات منطقه ای نیز مورد ارزیابی قرار گیرد. این امر ممکن است باعث شود برخی کشورها با رویکردی محتاطانه در آن حضور یابند. اما ظرفیت های علمی و محتواییِ غنی این کنفرانس، می تواند به تدریج این نگاه را به سمت درکِ ماهیت فراملی و انسانیِ آن سوق دهد و ثابت کند که این رویداد، نه در رقابت با هیچ کشوری، بلکه در مسیر خدمت به تمامی امت اسلامی گام بر می دارد.

متولیان اصلی تقریب؛ روسای مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی از ابتدای تأسیس تاکنون، چهار دبیرکل را به خود دیده است که توسط رهبر شهید انقلاب اسلامی منصوب شده اند:

۱. شیخ محمد واعظ زاده خراسانی (از ۱۳۶۹ تا ۱۳۸۰ شمسی)؛ بنیانگذار و نخستین دبیرکل.
۲. آیت ا محمدعلی تسخیری (از ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۱ شمسی)؛ وی در ترویج گفتمان تقریب در سطح جهان اسلام نقشی پررنگ داشت.
۳. آیت ا محسن اراکی (از ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۸ شمسی).

۴. آیت ا حمید شهریاری (از ۱۳۹۸ تاکنون)؛ دبیرکل کنونی که مدیریت برگزاری چهلمین کنفرانس را نیز بر عهده دارد.

چهلمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی را باید نقطه عطفی در تاریخ تقریب مذاهب دانست؛ رویدادی که نه فقط یک همایش علمی و سیاسی، بلکه آینه ای تمام نما از تحولات ژرف جهان اسلام و بازتابی از میراث فکری رهبر شهید انقلاب اسلامی، آیت ا العظمی سید علی خامنه ای (رضوان ا تعالی علیه)، به شمار می رود. این کنفرانس، که از پنجم تا هشتم شهریورماه ۱۴۰۵ در تهران برگزار می شود، نخستین دوره ای است که پس از شهادت بنیانگذار مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی برگزار می گردد و به همین سبب، بار معنایی و راهبردی آن به مراتب فراتر از ادوار گذشته است.

۱. تداوم یک راهبرد تاریخی و نهادینه شده

این کنفرانس، حلقه ای از زنجیره ای طولانی از تلاش های تقریبی است که ریشه در اندیشه مصلحانی چون سید جمال الدین اسدآبادی، شیخ محمد عبده و آیت ا بروجردی دارد. نقطه عطف این مسیر، صدور فتوای تاریخی شیخ محمود شلتوت، رئیس وقت الازهر، در سال ۱۳۷۸ قمری بود که بر جواز پیروی از مذهب شیعه جعفری تأکید داشت. این فتوا، دیوارهای کج فهمی را فرو ریخت و زمینه را برای اقدام عملی جمهوری اسلامی ایران فراهم آورد.

در سال ۱۳۶۹ شمسی، با فرمان مستقیم آیت ا خامنه ای، «مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی» تأسیس شد و مسئولیت برگزاری کنفرانس های وحدت از سازمان تبلیغات اسلامی به این مجمع واگذار گردید. از آن زمان تاکنون، این کنفرانس ها با هدف «ایجاد اتحاد و همبستگی در میان مسلمانان، همفکری علما و دانشمندان جهت تقریب دیدگاه ها و ارائه راهکارهای عملی برای تشکیل امت واحده» به طور منظم برگزار شده اند.

۲. چهلمین کنفرانس؛ تحقق عینی اندیشه های امام شهید

نامگذاری چهلمین کنفرانس با عنوان «وحدت اسلامی در اندیشه امام شهید، آیت ا العظمی سید علی حسینی خامنه ای» اذعان به این حقیقت است که نظریه وحدت در اندیشه ایشان به یک نظام فکری منسجم تبدیل شده است. تحلیل محتوای اندیشه سیاسی ایشان نشان می دهد که گفتمان وحدت در چهار محور اصلی قابل تبیین است:

- چیستی وحدت: ایشان وحدت را نه به معنای نادیده گرفتن اختلافات فقهی، بلکه به معنای همکاری بر اساس مشترکات و اتخاذ موضع واحد در برابر دشمنان اسلام تعریف می کنند.
- چرایی و ضرورت: ایشان بارها تأکید کرده اند که رمز عزت و اقتدار گذشته جهان اسلام، اتحاد بود و امروز نیز تنها راه نجات از سلطه استکبار، بازگشت به این اصل قرآنی است.
- چگونگی تحقق: ایشان بر نقش علما، رسانه ها و نهادهای دینی در ترویج فرهنگ مدارا و تقریب تأکید داشته و همواره از گفت وگوی علمی میان مذاهب حمایت کرده اند.
- موانع: در اندیشه ایشان، استکبار جهانی و به ویژه رژیم صهیونیستی، به عنوان مهمترین عامل تفرقه افکنی در جهان اسلام شناخته شده اند.
این کنفرانس، عملاً بستری برای عملیاتی سازی این چهار محور در قالب کارگروه های تخصصی است.

۳. دستاوردها و کارنامه ادوار گذشته

کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی در طول بیش از سه دهه برگزاری، به مثابه یکی از ارکان اصلی گفتمان تقریب در جهان اسلام، گامهای بلندی در راستای تحقق وحدت امت اسلامی برداشته است. آنچه در آغاز انقلاب اسلامی به عنوان یک آرمان مطرح بود، امروز در سطح دیپلماسی دینی و عمومی به واقعیتی ملموس تبدیل شده است و این مهم، ثمره تلاشهای مستمر سکانداران مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی محسوب میشود.

این کنفرانس طی سالهای متمادی موفق به جذب صدها تن از شخصیتهای برجسته دینی و سیاسی از سراسر جهان اسلام شده است. در سی ونهمین دوره این کنفرانس که با شعار «پیامبر رحمت و امت متحد» برگزار شد، بیش از ۲۱۰ میهمان از داخل کشور و نزدیک به ۹۰ میهمان از ۴۰ کشور جهان حضور یافتند که در سطحی کیفی، شامل مفتیان اعظم، وزرای مرتبط با امور دینی و شخصیتهای اثرگذار علمی و سیاسی بودند. همچنین در این دوره، بیش از ۴۰۰ مقاله علمی به دبیرخانه ارسال و از ۱۰ عنوان کتاب جدید در حوزه تقریب مذاهب رونمایی شد که نشان از عمق علمی و پژوهشی این رویداد دارد.

اقدامات مذکور در حالی صورت گرفته که گفتمان تقریب در سطح بینالمللی نیز به الگویی برای سایر کشورهای اسلامی تبدیل شده است. به گونهای که حتی کشورهایی مانند مصر و عربستان که با جمهوری اسلامی ایران در سطح راهبردی رقابت دارند، گفتمان تقریب و وحدت را الگوی خود قرار داده و نشستهای مشابهی را در سطح منطقه برگزار کردهاند.

یکی از دستاوردهای برجسته این کنفرانس، تولید و ترویج الگوی همزیستی مسالمت آمیز میان مذاهب اسلامی در داخل کشور بوده است. این دستاورد به ویژه در جنگ تحمیلی دوازدهروزه به اوج خود رسید و مجموع فتاوا، بیانیهها و خطابههای علمای اهل سنت در دفاع از کیان جمهوری اسلامی ایران، بالغ بر سه هزار صفحه محتوا گردآوری شده است. این همبستگی عملی، نشان داد که گفتمان وحدت از مرحله شعار فراتر رفته و در عرصههای اجتماعی و سیاسی به تحقق پیوسته است.

برگزاری نشستهای تخصصی با حضور شخصیتهای بین المللی و بازتاب گسترده رسانهای نیز از دیگر دستاوردهای این رویداد به شمار میرود. دبیرخانه مجمع با ارسال بیش از دو هزار دعوتنامه برای شخصیتهای بینالمللی، بستر مناسبی برای گفتوگوی علمی و دینی میان اندیشمندان جهان اسلام فراهم آورده است. همچنین، برگزاری همزمان نشستهای تخصصی در چهار استان دارای تنوع قومی کشور، گامی نوین در جهت گسترش گفتمان وحدت در سطح ملی محسوب میشود.

بدین ترتیب، کنفرانس وحدت اسلامی طی سه دهه فعالیت خود، توانسته است از یک گردهمایی آیینی، به عرصهای راهبردی برای نهادینهسازی گفتمان تقریب و همگرایی مذاهب اسلامی تبدیل شود و دستاوردهای مذکور، گواهی بر این مدعاست.

۴. فرصت های راهبردی و چشم انداز پیش رو

چهلمین دوره این کنفرانس، با فرصت های کم نظیری روبه روست که می تواند آن را به یکی از تأثیرگذارترین ادوار تبدیل کند:

- بهره گیری از فضای پس از شهادت: شهادت آیت ا خامنه ای به عنوان نماد مقاومت و وحدت، موجی از همدلی را در میان طیف های مختلف جهان اسلام ایجاد کرده است. این فضا می تواند به جذب گروه هایی که پیشتر با رویکرد تقریب فاصله داشتند، کمک کند و بیانیه های کنفرانس را با پشتوانه عاطفی بیشتری همراه سازد.

- همگرایی در سایه تهدیدات مشترک: تشدید بحران هایی مانند جنگ غزه و لبنان، این واقعیت را به همگان ثابت کرده که اختلافات مذهبی، در برابر منافع کلان امت اسلامی رنگ می بازد. موضوع فلسطین، که در اندیشه امام شهید از اولویت ویژه ای برخوردار بود، می تواند به محور عملی این همگرایی تبدیل

شود.

- تقویت دیپلماسی عمومی: این کنفرانس می تواند روایت جمهوری اسلامی از مسائل جهان اسلام را با زبانی علمی و فراگیر به مخاطبان جهانی منتقل کند و به خنثی سازی اتهامات رقبای منطقه ای کمک کند.

افق پیش روی چهلمین کنفرانس

چهلمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی، بدون تردید، یکی از مهمترین رویدادهای تقریبی در تاریخ معاصر خواهد بود. موفقیت آن در گرو این است که برگزارکنندگان بتوانند از سایه شهادت، برای عبور از نگاه تشریفاتی و تبدیل مباحث نظری به یک نقشه راه عملی استفاده کنند. این نقشه راه باید به گونه ای ترسیم شود که هم پاسخگوی نیازهای فکری علما و اندیشمندان باشد و هم بتواند دردهای مشترک امت اسلامی، از فلسطین تا یمن و از بحران های اقتصادی تا چالش های هویتی را در کانون توجه قرار دهد.

در نهایت، چهلمین کنفرانس، فرصتی است برای بازخوانی میراث فکری رهبر شهید و آزمونی است برای سنجش عزم جهان اسلام در مسیر تحقق آرمان دیرین «امت واحده»؛ آرمانی که امروز بیش از هر زمان دیگری به آن نیازمندیم.